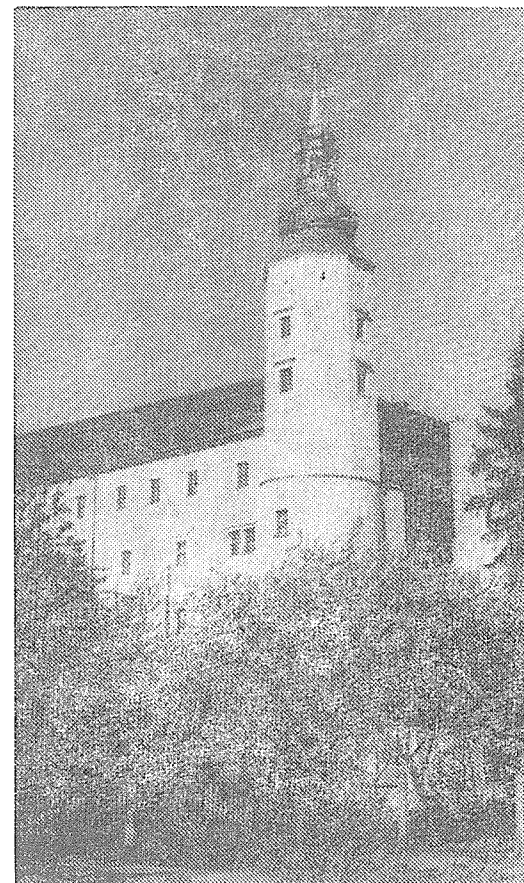

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplíc n. B.

Fotografie Josefa Černého

ROČNÍK XXIII.

KVĚTEN 1981

CESTOU REVOLUČNÍCH PŘEMĚN

V období vysoké politické a pracovní aktivity, kterou inspiroval především XVI. sjezd naší komunistické strany i současná příprava voleb do zastupitelských orgánů všech stupňů, vzpomeneme i 60. výročí vzniku naší strany.

Není třeba jistě nikoho u nás přesvědčovat o tom, že nejde o formální jubileum. Vždyť zejména celé jednání XVI. sjezdu a jeho závěry jsou nabitý činností, zaměřenou k jedinému cíli, k dalšímu rozkvětu naší socialistické vlasti.

Přítomnost nejvyššího představitele Sovětského svazu na našem sjezdu, Leonida Iljiče Brežněva, byla nejenom vyjádřením významu sjezdu, a to i v souvislosti s mezinárodně politickou situací, ale byla i oceněním dosavadní práce a historie naší strany. Konečně, právě tyto myšlenky ve vystoupení soudruha Brežněva jasně zazněly. Soudruh Brežněv vzpomenul práci strany v minulosti, velkého revolucionáře a činitele mezinárodního dělnického hnutí soudruha Klementa Gottwalda, hovořil i o boji naší strany v únoru 1948, o principiálním poučení z krize let 68—69 a vysoce ocenil současnou práci strany a jejího generálního tajemníka soudruha Husáka. Naše strana se dožívá svého jubilea tedy v plné síle a svěžesti, v tvořivé aktivitě, při iniciativním řešení úkolů v ideologické a masové politické práci a zejména při aktivním řešení problémů v ekonomice.

Nelze při tom nevidět objektivní charakter mnohých ekonomických obtíží, zejména jako následek prudkého růstu cen surovin na světových trzích, podstatně horší dostupnost některých surovin. Jistou část viny na našich problémech v ekonomice mají pochopitelně i subjektivní příčiny, zejména pokud jde o nedostatky v řízení, odběratelsko-dodavatelských vztazích, ve využívání pracovní doby, nízké směnnosti apod. To vše naprosto pravdivě a objektivně, bez příkras analyzoval XVI. sjezd.

Oslavujeme tedy výročí naší strany v období, kdy rozvíjíme úsilí k odstranění nedostatků, kdy ještě zpřesňujeme leninské formy a metody práce strany, kdy upevňujeme styk s masami a zejména s mládeží a kdy klademe důraz na posilování strany nikoliv vysokým počtem přijímaných členů, ale na jejich kvalitě.

Šedesáté výročí vzniku naší strany v nás vzbuzuje i oprávněnou hrdost. Hrdost na to, že přes občasné zakolísání, strana jako celek našla vždy správnou leninskou cestu a je dnes jedním z nejpevnějších oddílů mezinárodního komunistického hnutí.

Právě na základě našich zkušeností jsme rozhodnutí poskytnout jakoukoliv soudružskou pomoc skutečným vlastencům, polským komunistům, v boji proti kontrarevoluci.

U nás doma v roce šedesátého výročí vzniku strany, máme otevřenou cestu k dalším úspěchům. Velmi při tom záleží na aktivní realizaci Souborů opatření v ekonomice, mnoho záleží na každém z nás, na tom, jak budeme rozvíjet pracovní iniciativu a pracovat, jak budeme bojovat proti formalismu, proti maloměšťáctví, jak budeme získávat lidi ve svém okolí.

Výročí naší strany je současně příležitostí k tomu, abychom upevnili i morální zásady socialismu. Principy socialistické morálky jednoznačně stanoví, že stejné zákony platí pro všechny, že nikdo nemá právo na nezasloužené osobní výhody a hmotný prospěch. Na jedné straně budeme chránit poctivé lidi před pomluvami, ale na druhé straně se nikdo, kdo si to nezaslouží, nesmí schovávat za autoritu strany. Vždyť dnes stejně jako před deseti lety, kdy jsme rázně napravili hluboké kádrové deformace, které zavinil revizionismus a kontrarevoluce, stále platí a platit nepřestane, že základem pro hodnocení kádrů je

oddanost straně a proletářskému internacionalismu, potřebná kvalifikace a dodržování zásad socialistické morálky.

Jsme přesvědčeni, že naši občané dají i při plnění závěrů XVI. sjezdu naší straně plnou podporu. Vždyť to, že žijeme v míru, a i přes dílčí problémy v dostatku, to není samozřejmost, která spadla z nebe nebo kazatelny. To je především zásluha naší strany, našeho přátelství a spolenectví se Sovětským svazem. To je i výsledek těžkých obětí v šedesátileté historii strany v boji proti kapitalismu, fašismu a falešným přátelům lidu v roce 1968.

Je to zásluha našeho lidu, jeho práce, pod vedením svého předvoje, naší milované Komunistické strany Československa.

Ing. Jiří Sumara,
člen předsednictva severomoravského KV KSČ,
člen předsednictva městského výboru KSČ
a místopředseda městského výboru KSČ
v Hranicích

—★—

PROGRAM MÁJOVÝCH OSLAV

1. května 9.00 hodin	SVÁTEK PRÁCE — manifestace pracujících v prostoru sídliště Slavia (u závodu Sigma I)
2. května 10.00 hodin	SLAVNOSTNÍ PŘÍSAHA VOJENSKÉ ROZÁDKY na Gottwaldově náměstí
7. května	LAMPÍONOVÝ PRŮVOD v místní části Drahotuše
8. května 16.00 hodin	POKLÁDÁNÍ VĚNCŮ K PAMÁTNÍKU DRUŽBY v Hranicích na počest 36. výr. osvobození Sovětskou armádou
8. května 20.00 hodin	LAMPÍONOVÝ PRŮVOD městem zakončený promítáním filmů pro děti v letním kině
9. května	Oslava a položení kytice k Památníku v místní části Velká
11. května 19.00 hodin	SLAVNOSTNÍ KONCERT K 60. VÝROČÍ KSČ v sokolovně v Hranicích
30. května	Oslava Mezinárodního dne dětí — v rámci PO SSM a působnosti OV
14. června	MÍROVÁ SLAVNOST v letním kině

SPLNĚNÍ VOLEBNÍHO PROGRAMU NÁRODNÍ FRONTY ZA OBDOBÍ 1976—1980 V HRANICÍCH

MěstNV v Hranicích jako orgán odpovědný za komplexní rozvoj města, za plnění celospolečenských úkolů a za uspokojování potřeb a zájmů občanů, cílevědomě a plánovitě uskutečňoval usnesení a závěry XV. sjezdu KSČ a plenárních zasedání ÚV KSČ zahrnutých do volebního programu NF na léta 1976—1980. Plněním volebního programu NF se rozvíjela péče o zdraví, vzdělání, výchovu, tělesnou zdatnost a kulturně společenský život občanů, úsilí o zlepšování jejich životních podmínek. Výsledky dostatečně přesvědčují o politické, pracovní a společenské aktivitě orgánů MěstNV, organizací NF i většiny občanů.

Dokladem správně orientované politické, ideové, kulturně výchovné a masové organizační práce orgánů MěstNV je stále vyšší **účast občanů na politických a kulturně společenských akcích**. V období let 1976—1980 se uskutečnilo celkem 4547 akcí za účasti 954 tisíc občanů.

Účinnost masové politické práce se projevila početnějším zapojením občanů do veřejně prospěšné činnosti i v rostoucím počtu účastníků na veřejných schůzích. V roce 1976 bylo do **veřejně prospěšné práce** aktivu MěstNV zapojeno 0,8 procenta občanů, v roce 1980 jejich počet vzrostl na 13 %. **Veřejných schůzí** se zúčastnilo průměrně 30 % občanů a téměř 12 % z přítomných vystoupilo v diskusi s konkrétními připomínkami k otázkám života a rozvoje města.

K dobrým výsledkům práce při uskutečňování úkolů volebního programu NF přispěly nemalou měrou **občanské výbory**. V současné době je v 30 občanských výborech ve městě a v jeho místních částech zapojeno 470 občanů. Všechny občanské výbory byly zapojeny do socialistické soutěže, jejíž kritéria prakticky podněcovala a zahrnovala veškerou jejich činnost. Při občanských výborech v uplynulém období se ustavily nově také pracovní skupiny pro zabezpečování úkolů v různých oblastech činnosti. V těchto aktivech pracuje dalších 340 ochotných občanů, kteří pomáhají MěstNV a jeho poslancům v obvodech jejich působnosti plnit usnesení rady a plenárních zasedání MěstNV.

Kontakt MěstNV s občany zajišťovali také **domovní důvěrníci a domovní komise**. V tomto aktivu bylo zapojeno dalších 279 občanů.

Utváření socialistického vědomí občanů výrazným způsobem ovlivňoval 35-členný **sbor pro občanské záležitosti**. V uplynulém období se zvýšil počet a zkvalitnila náplň a forma občanských obřadů, občansko-společenských slavností a dalších aktů v oblasti soukromého života a socialistického životního stylu. Zvýšila se také účast občanů na těchto obřadech, např. u vítání občanů do svazku obce z 82 % v roce 1975 na 95,5 % v roce 1980, k památníku Družby položilo v roce 1975 jen 1 % novomanželů kytici, v roce 1980 se jejich počet zvýšil na 85 %, účast zástupců sboru při rozloučení se zesnulými vzrostla na 52 % aj. Jako nové socialistické tradice se vžilo slavnostní odevzdávání maturitních vysvědčení absolventům hranických středních škol, výučních listů pracovníkům některých podniků, slavnostní odevzdávání občanských průkazů a skládání pionýrského slibu v městské obřadní síni.

Správně orientovaná politicko-organizační práce a kulturně výchovná činnost orgánů MěstNV se také příznivě projevila při uzavírání ročních **celoměstských závazků** na počest významných výročí. V uplynulém volebním období přinesly celoměstské závazky tyto výsledky:

Rok	hodnota díla v Kčs		
	plánovaná	skutečná	% plnění
1976	8 875 000	14 529 000	163,7
1977	6 760 000	11 829 000	174,9
1978	10 450 000	11 098 000	106,2
1979	8 879 000	13 503 000	152,—
1980	8 200 000	10 489 000	127,9
celkem	Kčs 43 164 000	Kčs 61 448 000	142,4 %

V průměru připadá na každého občana v uplynulém volebním období 130 brigádnických hodin, věnovaných na vybudování děl trvalé hodnoty a na zvelebení a rozvoj životního prostředí města a jeho místních částí.

V uplynulém volebním období se zkvalitnily **vztahy města a jeho místních částí**. Postupně se řešily otázky zvelebení a rozvoje místních částí a úkoly vytyčené volebním programem NF byly splněny.

Kladně je třeba hodnotit také **součinnost a spolupráci MěstNV s rozhodujícími podniky, závody a organizacemi** ve městě při řešení úkolů vytyčených volebním programem NF.

Hospodářství MěstNV:

Rozpočet MěstNV za volební období 1976—1980 dotovaný plánovanými i mimořádnými prostředky od nadřízeného orgánu a vlastními doplňkovými příjmy zabezpečoval v zásadě základní provozní potřeby a v minimální míře rozvoj jednotlivých odvětví.

Ve volebním období 1976—1980 činily

	plán	skutečnost
příjmy MěstNV	Kčs 127 688 000	178 072 000
vydání MěstNV	Kčs 127 688 000	173 487 000

překročení příjmů MěstNV o částku 50 384 000 Kčs umožnilo zvýšit výdaje o 45 milionů 799 tisíc korun nad schválený původní plán.

Péče o bydlení

Významné místo v růstu životní úrovně obyvatel zaujímá nová bytová výstavba. K 1. listopadu 1980 tvořilo bytový fond ve městě 6137 bytových jednotek, v průběhu šestého pětiletého plánu přibýlo 1114 bytů. Na komplexní bytovou výstavbu, soustředěnou do oblastí třídy 1. máje, na výstavbu rodinných domků, podnikovou výstavbu bytů, na údržbu, opravy a modernizaci bytového fondu i na výstavbu hromadných garáží bylo vynaloženo celkem 230 576 000 Kčs. Z volebního programu NF nebylo postaveno 44 bytů pro ČSD, jejichž potřeba byla uskutečněna jiným způsobem a z plánovaných 41 bytů n. p. Státní lesy Krnov se postavilo v Bezručově ulici jen 13 bytů.

Podnik bytového hospodářství spravoval v roce 1975 celkem 251 domů s 2003 nájemními jednotkami, ke konci roku 1980 obhospodařoval 294 domů s 2272 bytovými jednotkami. Na opravy bytového fondu vynaložil Podnik bytového hospodářství 45 022 000 Kčs, tj. překročil původní plán na 115,7 %.

Služby obyvatelstvu

Na rozvoj placených služeb bylo vynaloženo 18 023 000 Kčs. Pro OPS byly vybudovány odstavné plochy u autoservisu v místní části Drahotuše a hala pro sdružené provozy, zvláště pro výrobu hudebních nástrojů ve Šmeralově ulici, rekonstruována byla chemická čistírna, na třídě 1. máje vybudována sběrna chemické čistírny a provozovna holičství a kadeřnictví.

Pracovníci **Technických služeb města Hranic** zajišťovali jednak neplacené služby jako úpravy komunikací a chodníků, péče o údržbu a rozšíření veřejné zeleně, jednak zdravotně technické služby. Splněny byly úkoly volebního programu na úseku veřejného osvětlení rekonstrukcí v Hranicích, v místních částech Valšovice a Olšovec, nad úkoly volebního programu se uskutečnily rekonstrukce veřejného osvětlení v místních částech Drahotuše, Slavíč, Velká a Lhotka a v Teplicích nad Bečvou. Instalace sodíkových výbojek přinesla úsporu elektrické energie. Celkem bylo na veřejné osvětlení vynaloženo 4 863 000 Kčs.

Doprava a silnice

Na zlepšení stavu vozovek a chodníků bylo vynaloženo 35 231 000 Kčs, z toho připadlo na úpravu křižovatky na Motošíně a silnice I/35 celkem 11 milionů Kčs, na úpravu třídy 1. máje 2,2 milionu Kčs, na silnici do Teplic nad Bečvou 3,8 mil. korun, na úpravu Zborovské ulice 1,8 milionu Kčs, u nádraží ČSD vybudování podchodu pro pěší si vyžádalo nákladu 1,8 milionu Kčs. Na křižovatce na třídě Čs. armády byla instalována světelná signalizace, v různých částech města byly z keramických prefabrikátů postaveny 4 autobusové čekárny. Koncem roku 1980 byla zahájena stavba průtahu hlavní silnice E 7—1/47 v severní části města.

Vodní hospodářství, zemědělství, čistota ovzduší a vod

Úkoly uložené volebním programem NF byly splněny vytvořením díla v hodnotě 23 649 000 Kčs. Z toho řada staveb a úprav se uskutečnila jako akce Z: rozšíření vodovodu v Hranicích, kanalizace ve Švermově ulici, vodovod na Rybářích, dvě etapy kanalizace v místní části Drahotuše, vodovod ve Slavíči, kanalizace ve Slavíči a ve Středolesí, úprava vodovodu ve Středolesí, další etapa kanalizace ve Velké. Nad úkoly volebního programu byl vybudován vodojem a vodovod v Teplicích nad Bečvou a vodovod ve Středolesí, další etapa kanalizace ve Velké, rozšířena kanalizace v Hranicích. Pro nový jez na řece Bečvě v Hranicích byla vypracována studie.

Obchod a cestovní ruch

Na úseku obchodu a cestovního ruchu bylo vytvořeno dílo v hodnotě 8 199 000 korun. V II. etapě přestavby třídy 1. máje přibýly prodejny potravin, masa a uzenin, prodejna tabáku, postavena prodejna v Olšovci, přistaven sklad drogerie v budově radnice, kuchyně u restaurace Kufr, nad volební program vybudována prodejna ve Valšovicích aj. drobnější úpravy prodejen. Několik akcí volebního programu, jako výstavba bufetu, restaurace, prodejny potravin v Gallašově ulici, prodejny stavebnin, modernizace Zámecké pivnice a prodejny textilu se zatím neuskutečnily.

Na rozvoj cestovního ruchu bylo vynaloženo 1 661 000 Kčs, zejména na rozšíření autokempingu pod Hůrkou a nad volební program na úpravu lesoparků v Teplicích nad Bečvou.

Péče o zdraví lidí

V průběhu volebního období bylo zřízeno v nemocnici samostatné anesteziologicko-resuscitační oddělení, rekonstruováno a modernizováno oddělení chorob vnitřních, zřízen nový dětský obvod, a nový zdravotnický obvod pro sídliště Slavia v Hranicích, opatřen sanitní vůz rychlé zdravotnické pomoci. Nad volební program zaveden centrální rozvod plynu v nemocnici, opraveno dětské oddělení, rekonstruováno zubní oddělení a jesle v Hranicích, provedena rekonstrukce elektrické instalace v místní části Drahotuše, rekonstrukce zdravotnického střediska v místní části Olšovec. V akci Z probíhá přístavba vstupního areálu nemocnice v Hranicích.

Péče o staré občany

Úkoly volebního programu byly zabezpečovány soustavným sledováním osamělých občanů ve věku nad 65 let a všech občanů nad 80 let, spojeným se zvyšováním nejnižších důchodů a poskytováním příspěvků z doplňkové péče. Nemocným starším lidem je poskytována pečovatelská služba. V roce 1978 bylo uvedeno do provozu středisko osobní hygieny, o kulturní a společenský život starších občanů se stará klub důchodců, provádí se rekonstrukce domu čp. 446 na třídě Sovětské armády na dům soustředěné pečovatelské služby, nákladem 22,5 miliónu korun se buduje domov důchodců se 112 lůžky.

Vytváření podmínek pro lepší uplatnění žen

Úkoly šesté pětiletky určovaly hlavně rozšířit kapacitu zařízení pro děti předškolního věku. Výsledky ukazuje srovnání:

Druh zařízení	Kapacita		přírůstek míst
	1976	1980	
mateřské školy	626	995	369
jesle	150	234	84

O zlepšení tohoto stavu se vedle MěstNV zasloužily zvláště podniky SIGMA, Cementárny a vápenky, Severomoravské cihelny. Ve výstavbě jsou jesle a dvě mateřské školy jako součást občanské vybavenosti výstavby na třídě 1. máje, školní jídelna na třídě 1. máje, tělocvična u II. základní školy na Šromotově náměstí a základní škola na Struhlovsku. V akci Z byla rozšířena mateřská škola v místní části Drahotuše aj.

Požární ochrana

Jako součást volebního programu byla dokončena III. etapa výstavby požární zbrojnice, mimo volební program v akci Z byl vybudován mycí box požární techniky.

Akce Z

Ve volebním období 1976—1980 se v investiční části akce Z uskutečnilo v jednotlivých odvětvích dílo v hodnotě:

Odvětví	dílo v hodnotě Kčs		akce nad volební program
	plánované	skutečné	
služby	1 950 000	1 909 000	4 687 000
obchod	1 880 000	2 115 000	349 000
doprava	2 290 000	1 627 000	617 000
vodní hospodářství	6 715 000	4 923 000	4 648 000
zdrav. a soc. péče	2 100 000	2 993 000	691 000
školství	5 200 000	6 625 000	5 183 000
kultura a tělovýchova	1 847 000	402 000	—
vnitřní správa	450 000	638 000	1 001 000
celkem	Kčs 22 432 000	21 232 000	17 176 000

Na celkové dílo v hodnotě 38 408 000 Kčs byly vynaloženy finanční prostředky ve výši 26 841 000 Kčs, na plán 80 tisíc brigádnických hodin bylo vykázáno 159 727 hodin.

V neinvestiční části akce Z na zvelebení životního a pracovního prostředí vynaložili občané 1 766 814 brigádnických hodin a vytvořili dílo v hodnotě 23 miliónů 40 tisíc Kčs.

Na plnění volebního programu NF se podílely rovněž hranické podniky a závody, zejména koncernový podnik SIGMA, koncernový podnik Cementárny a vápenky, n. p. Severomoravské cihelny, n. p. Karnola, Prefa, Čs. státní lázně Teplice nad Bečvou, jednotná zemědělská družstva v Drahotuších a ve Stříteži nad Ludinou a další podniky a organizace výstavbou, modernizací a rekonstrukcí výrobních a provozních zařízení a uskutečněním opatření k zlepšení provozních a pracovních podmínek. Na financování akcí Z přispěly místní podniky sdruženými prostředky v částce 9 751 000 Kčs. Materiálová a technická pomoc podniků představuje hodnotu 514 000 Kčs. Pro mateřské školy a jesle vyčlenily místní podniky 41 provozních pracovníků ze svých plánů práce a mzdových prostředků.

Celkové výsledky v plnění volebního programu za období 1976—1980

Odvětví	akce: vol. programu nad vol. program		celkem
	Kčs		
Bytová výstavba	190 012 000	40 564 000	230 576 000
doprava	20 699 000	14 532 000	35 231 000
obchod	6 366 000	172 000	6 538 000
cestovní ruch	1 000 000	661 000	1 661 000
služby	15 857 000	7 029 000	22 886 000
vodní hospodářství	18 060 000	5 589 000	23 649 000
akce Z: invest. část	21 232 000	17 176 000	38 408 000
neinvest. část	3 990 000	19 050 000	23 040 000
školství	2 463 000	2 465 000	4 928 000
zdravotnictví	4 061 000	2 015 000	6 076 000

Celkem byl volební program NF za léta 1976—1980 splněn na 110,28 procent. K těmto výsledkům přispěla pracovní iniciativa občanů, organizací NF a pracujících podniků a závodů, socialistická soutěž občanských výborů a celoměstské závazky, vyhlašované u příležitosti významných výročí v průběhu celé šesté pětiletky.

SEZNAM AGITAČNÍCH STŘEDISEK v podřízenosti MěstV KSČ Hranice

1. Městské AS centrální	Klub PBH
2. ČSD — sever	nádraží Hranice
3. Drahotuše	místnost občanského výboru
4. Teplice n. B.	místnost občanského výboru
5. Olšovec	místnost občanského výboru
6. Valšovice	místnost občanského výboru
7. Velká	Sokolovna
8. Uhřínov	místnost občanského výboru
9. Slavíč	místnost občanského výboru
10. Středolesí	místnost občanského výboru

Činnost těchto AS bude řízena a koordinována IK MěstV KSČ a jeho lektorským sborem, rozděleným do skupiny k 60. výročí KSČ a k výkladu volebního zákona, vlastní volební agitace ap. Dále budou využívána AS zřízená na závodech a školách.

SOCIALISTICKÁ SOUTĚŽ OBČANSKÝCH VÝBORŮ 1980

Agilním pomocníkem MěstNV v Hranicích je třicet občanských výborů ve městě a v místních částech. Jejich aktivitu jak v politickoorganizátorské a masové politické práci, tak v kulturně výchovné činnosti i v budovatelském úsilí podněcuje a vhodně orientuje socialistická soutěž.

Do socialistické soutěže bylo v uplynulém roce 1980 zapojeno všech 30 občanských výborů, jež jsou podle struktury a podmínek jejich obvodů rozčleněny do tří skupin: v sídlištní skupině je 8 občanských výborů, ve skupině ostatních městských je 10 občanských výborů, třetí skupinu tvoří 12 občanských výborů v místních částech. Ovšem ne všichni funkcionáři občanských výborů předložili potřebné podklady o výsledcích socialistické soutěže.

Soutěžní komise podle schválených kritérií určila v jednotlivých skupinách toto pořadí nejlepších občanských výborů:

I. sídlištní občanské výbory:

1. občanský výbor č. 6, předseda Josef Šampalík,
2. občanský výbor č. 7, předseda Josef Langer,
3. občanský výbor č. 12, předseda Karel Odstrčil,
4. občanský výbor č. 4, předseda Oldřich Valenta,
5. občanský výbor č. 9, předseda mjr. Antonín Křížek.

II. ostatní městské občanské výbory:

1. občanský výbor č. 5, předseda Radoslav Zdražil,
2. občanský výbor č. 4, předseda Miroslav Kaštyl,
3. občanský výbor č. 8, předseda Miloš Šebesta,
4. občanský výbor č. 1, předseda Václav Číhal,
5. občanský výbor č. 18, předseda Josef Kaštovský.

III. občanské výbory v místních částech města:

1. občanský výbor č. 21 Drahotuše, předseda Jan Bezděk,
2. občanský výbor č. 24 Valšovice, předsedkyně Jaroslava Paličková,
3. občanský výbor č. 22 Drahotuše, předseda Ladislav Dohnal,

4. občanský výbor č. 27 Teplice nad Bečvou, předseda Josef Kelar,
5. občanský výbor č. 19 Velká, předseda Bohuslav Klézl.

Občanské výbory, jež ve všech třech skupinách obsadily první místa, obdržely putovní standartu a čestné uznání rady MěstNV s finanční odměnou, na druhém a třetím místě čestné uznání rady MěstNV a finanční odměnu.

1981 — MEZINÁRODNÍ DEN INVALIDŮ

Ve dnech 22. až 27. června 1980 se konal ve Winnipegu v kanadské provincii Manitoba 14. světový kongres mezinárodní rehabilitace. Oficiálně byl zahájen deklarací Organizace Spojených národů, kterou byl rok 1981 vyhlášen za **MEZINÁRODNÍ ROK INVALIDŮ**. Skutečnost, že Organizace spojených národů takovým způsobem věnuje pozornost problematice invalidity a otázkám invalidů svědčí o tom, jak vážný problém v celosvětovém měřítku a ve všech zemích představují lidé tělesně postižení. Základní okruh otázek představují v současnosti problémy zařazení tělesně postižených do společnosti. Tato skutečnost je důležitá nejen z hlediska společnosti jako celku, ale především z hlediska trvale postiženého člověka. Je třeba řešit složité otázky nejenom zdravotní péče a pracovního zařazení, ale také otázky výchovy a sociálního zařazení postižených. Rovněž otázky výchovy společnosti, ve které namnoze ještě převládají takové názory, že je vhodnější postiženého „uklidit třeba na trafiku“ — tam není vidět, že má jednu nohu dřevěnou! Nepůsobí to na lidi dobře, když se mezi nimi pohybuje „tak těžce postižený“ spoluobčan. A přitom pracovní morálka postižených bývá nesrovnatelně vyšší, než jejich zdravých spolupracovníků, nemocnost minimální, absence žádná. Dovedou si považovat možnosti výdělků i pobývání mezi lidmi — vzdýt mezi čtyřmi stěnami by to mohlo být k nesnesení. To jsme se jen náznakem dotkli sociálních a ekonomických bariér, ale je třeba připomenout i bariéry administrativní. Administrativní postup může např. změnit byt v poschodí za byt v přízemí, pro postiženého lépe přístupný (s berlami, nebo vozíkem se do výtahu, který navíc často nefunguje se nesnadno handicapovaný dostává).

Jediný rok — mezinárodní rok invalidů — složité otázky nevyřeší. Ale má být především podnětem k zamyšlení a plodnému uvažování, jak hned a natrvalo řešit komplexně celou problematiku k prospěchu postižených, ale také celé společnosti. Netřeba už snad hovořit o prospěchu ekonomickém, ale je vhodné připomenout, že úspěšné řešení otázky je také morální vizitkou společnosti a národa, vizitkou — jak se dovede postarat o své postižené spoluobčany. K tomu musíme přispět všichni, protože je to záležitost všech.

MUDr. Milan Šmrha

UZNÁNÍ KONCERNOVÉHO PODNIKU CEMENTÁRNY A VÁPENKY HRANICE

Z rozhodnutí českého výboru odborového svazu pracovníků ve stavebnictví a výrobě stavebních hmot a kolegia ministra stavebnictví ČSR bylo uděleno konc. podniku Cementárny a vápenky Hranice za mimořádné výsledky dosažené rozvojem iniciativy pracujících při plnění úkolů posledního roku šesté pětiletky **čestné uznání vlády ČSSR a ÚRO k 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou**. Zároveň získal podnik také Rudou standartu generálního ředitele **koncernu CEVA Praha** za výsledky roku 1980. Jak bylo konstatováno při závě-

rečném hodnocení hospodářských výsledků za minulý rok, splnil podnik prakticky všechny hlavní plánované úkoly a ukazatele. Úspěšně se vyrovnal s plánovanými úkoly ve výrobě cementu, vápna a osinkocementových výrobků, uskutečnil plánované dodávky pro vývoz i pro vnitřní trh. Při dosažení plánovaného zisku byl dodržen závazný limit mzdových nákladů i ukazatel produktivity práce. Generální ředitel koncernu CEVA Praha Alois Buchtík při závěrečném hodnocení vysoce ocenil práci a iniciativu a odpovědný postoj dělníků a řídicích pracovníků k náročným úkolům v prvním roce existence koncernového podniku Cementárny a vápenky Hranice.

DEN UČITELŮ 1981

28. března ve výroční den narození J. A. Komenského tradičně bývají vyhodnocováni pedagogičtí pracovníci.

Ke Dni učitelů 1981 převzali:

čestné uznání rady MěstNV v Hranicích:

Milana Čajková, učitelka mateřské školy na Hromůvce,
Zdenka Slámečková, učitelka závodní mateřské školy SMC,
Jarmila Machová, býv. ředitelka mateřské školy v místní části Drahotuše,
Anselma Jamborová, ředitelka mateřské školy v místní části Velká,
Zdeňka Materová, učitelka I. základní školy, tř. 1. máje,
Pavel Skříček, učitel I. základní školy, tř. 1. máje,
Jana Motyková, učitelka II. základní školy, Šromotovo náměstí,
Jiří Horký, učitel III. základní školy, nám 8. května,
Dagmar Gerlová, učitelka základní školy v místní části Drahotuše,
Anna Tyralíková, učitelka zvláštní školy internátní,
Jitka Keřnarová, učitelka lidové školy umění,
Marie Unarová, profesorka gymnasia,
Dagmar Bouzková, profesorka střední průmyslové školy,
Ing. Miroslav Hejl, odborný profesor střední lesnické technické školy,
Ludvík Novotný, profesor střední zdravotnické školy,
Jiřina Žůrková, odborná učitelka střední zdravotnické školy,
Ing. Jan Hajda, učitel středního odborného učiliště SIGMA,
pplk. Miroslav Brázda,
pplk. Vladimír Hrančík, učitelé VÚ 8684,

čestné uznání rady ONV v Přerově:

Bohumila Bezděková, ředitelka mateřské školy na Hromůvce,
Olga Sumarová, ředitelka I. základní školy, tř. 1. máje,
Alena Dohnalová, ředitelka pod. mateřské školy Sigma, tř. 1. máje,

čestné uznání školské komise ONV:

Anna Blažková, ředitelka záv. mateřské školy SMC,

čestné uznání odboru školství a OV odborového svazu pracovníků školství a vědy:

Věra Pupíková, zdravotní sestra pod. jeslí CVH,
Ivana Pěpová, učitelka základní školy v místní části Drahotuše,
Libuše Lukešová, vedoucí sestra jeslí na Hromůvce,

čestné uznání rady Sm KNV:

Libuše Kolářová, učitelka mateřské školy, třída 1. máje,

veřejné ocenění odboru školství Sm KNV a KV odborového svazu pracovníků školství a vědy:

Josef Grmela, zástupce ředitele I. základní školy, tř. 1. máje,
Emilie Ficková, ředitelka pod. mateřské školy CVH,

čestný odznak vlády ČSSR a ÚRO:

Zdeněk Čuda, školník I. základní školy, tř. 1. máje,

čestný titul „zasloužilý pracovník resortu školství“:

Ladislav Mlčák, traktorista školního poleší střední lesnické technické školy.

Za vynikající výsledky v plnění plánovaných úkolů šestého pětiletého plánu bylo uděleno čestné uznání vlády ČSSR a ÚRO střední lesnické technické škole v Hranicích.

VÝSLEDKY SČÍTÁNÍ 1980 V HRANICÍCH

K 1. listopadu 1980 bylo provedeno na území celého Československa sčítání lidu, bytů a domů. Okresní oddělení Českého statistického úřadu vydává první (předběžné) výsledky tohoto sčítání.

Ke dni sčítání měl přerovský okres 139 468 obyvatel. Město Hranice (včetně integrovaných částí) se na tomto počtu podílelo 13,0 proc.

Počet obyvatel Hranic k listopadu 1980 podle místních částí:

Hranice 1 — město	14 789	6 — Valšovice	145
2 — Lhotka	83	7 — Slavíč	277
3 — Velká	488	8 — Středolesí	81
4 — Drahotuše	1 677	9 — Uhřínov	63
5 — Rybáře	27	10 — Olšovec	465

MĚSTO HRANICE CELKEM: 18 095 obyvatel.

Oproti počtu obyvatel zjištěnému při předchozím sčítání (v roce 1970) se počet obyvatel Hranic zvýšil o 2 287 (14,5 proc.). Zvýšení počtu obyvatel se však týkalo pouze místní části I — Hranice město, ve všech ostatních místních částech obyvatel ubylo.

Z celkového počtu obyvatel Hranic bylo 8 825 mužů a 9 270 žen, což znamená že na 1 000 mužů připadalo 1 050 žen. Děti (do 15 let) tvoří čtvrtinu počtu obyvatel, 57 proc. je osob produktivního věku a zbývající část jsou osoby poproduktivního věku (muži nad 60 let a ženy nad 55 let).

Ekonomicky aktivních je 9 008 osob, a z nich 80 proc. pracuje v Hranicích a 20 proc. do zaměstnání dojíždí.

V národnostním složení obyvatelstva se projevuje skutečnost, že přerovský okres je okresem vnitrozemním, takže podíl osob jiné než české či slovenské národnosti je velmi malý. Celkem bylo těchto osob 91, z nichž nejvíce bylo osob německé národnosti. Osoby české národnosti tvoří 95,7 proc. obyvatelstva Hranic, slovenskou národnost uvedlo 3,8 proc. osob.

Hranice jsou výjimkou mezi městy přerovského okresu ve vývoji domů. Zatímco v ostatních městech a zejména v Přerově se počet domů proti stavu před deseti lety snížil, v Hranicích vzrostl z 2 242 na 2 365. Z uvedeného počtu domů je 1 885 rodinných domků, 75 družstevních bytů a 384 bytů podniku bytového hospodářství nebo jiných organizací a 51 je ostatních budov, v nichž byl

v době sčítání alespoň trvale obydlený byt (např. byty ve školách, sokolovnách ap.).

Obydlených bytů přibýlo v Hranicích za posledních 10 let 976, přičemž nově bylo postaveno 1 813 bytů a 837 bytů bylo zrušeno (zbouráno nebo převedeno k jiným účelům). Celkem bylo ke dni sčítání v Hranicích 6 137 trvale obydlených bytů, v nichž 37,5 proc. bylo v rodinných domcích, 18,6 proc. bylo družstevních bytů, 42 proc. v domech podniku bytového hospodářství nebo soc. organizací a 1,3 proc. v ostatních budovách. Největší počet bytů je dvoupokojových (36 proc.), jen o málo menší počet je bytů třípokojových. O trvalém zkvalitňování bytového fondu svědčí růst průměrné velikosti bytů z 37,3 m² obytné plochy v roce 1961 přes 39,5 m² v roce 1970 na současných 42,4 m² obytné plochy. Z období před rokem 1945 je již jen o málo více než třetina bytů, naproti tomu 29,5 proc. bytů bylo postaveno v posledních 10 letech.

Vybavenost bytů je nad celookresním průměrem, vodovod je v 95 proc. bytů, koupelna nebo sprchový kout v 87 proc., plyn v 72 proc. a ústřední nebo etážové topení v 62 proc. U všech těchto ukazatelů je zřetelné výrazné zlepšení stavu proti roku 1970.

O rostoucí životní úrovni podává důkaz zvýšená vybavenost domácností předměty dlouhodobé spotřeby. Televizor má 85 proc. domácností, stejná je vybavenost chladničkami, elektrickou pračku má 82 proc. domácností. Největší měrou vzrostla vybavenost osobními automobily, který má z každé stovky domácností 35 domácností (v roce 1970 jen 16 domácností). Chatu, chalupu či rekreační domek má 5,4 proc. domácností. Proti roku 1970 poklesla vybavenost motocykly na 9 proc., což je polovina stavu z roku 1970. Pokles vybavenosti motocykly je v přímé souvislosti se zvýšenou vybaveností automobily.

Ing. Vladimír Polášek
OO ČSÚ Přerov

POČET OBYVATEL MĚSTA HRANIC V ROCE 1980

Podle údajů okresního oddělení Českého statistického úřadu čítaly HRANICE k 1. lednu 1980 celkem 18 403 obyvatel, z toho 8930 mužů a 9473 žen.

V roce 1980 se v Hranicích

narodilo — 308 dětí, z toho 149 chlapců a 159 dívek,
zemřelo — 166 osob, z toho 86 mužů a 80 žen,
takžep řízený přírůstek činil celkem 142 osob.

V roce 1980 se Hranic

přistěhovalo — 633 osob, z toho 315 mužů a 318 žen,
vystěhovalo se — 410 osob, z toho 198 mužů a 212 žen,
takže přírůstek stěhováním činil celkem 223 osob.
Celkový přírůstek tedy v roce 1980 činil 365 osob.

V roce 1980 bylo v Hranicích uzavřeno 134 sňatků a rozvedeno 34 manželství, provedeno 135 potratů.

Podle údajů okresního oddělení Českého statistického úřadu čítalo město Hranice s místními částmi k 31. prosinci 1980 celkem 18 766 obyvatel, z toho 9110 mužů a 9658 žen. V tomto počtu nejsou zahrnuti obyvatelé obce Teplice nad Bečvou.

Podle předběžných výsledků sčítání lidu bylo v Hranicích s místními částmi k 1. listopadu 1980 napočítáno trvale bydlících 18 095 obyvatel, v obci Teplice nad Bečvou 368 obyvatel.

LN

VOJTĚCH KRÁL, BOJOVNÍK ZA PRÁVA PRACUJÍCÍCH

Jedním ze zakladatelů a prvních funkcionářů organizace KSČ v Hranicích, vzniklé už v březnu 1921, byl Vojtěch Král.

Pocházel z dělnické rodiny, narodil se 12. dubna 1898 v Hranicích jako syn Josefa Krále, jednoho z předních mluvčích sociálně demokratické strany v období před první světovou válkou a po ní.

Vojtěch Král se vyučil soustružníkem kovů v býv. Kunzově továrně na vodovody a pumpy (nyní k. p. SIGMA). Od mládí projevoval levicové, revoluční smýšlení. Kromě funkce pokladníka v nově založené organizaci KSČ se zapojil do odborářské práce, byl předsedou závodního výboru odborové organizace v kamenolomu firmy Geisler a Srna v Hrabůvce u Hranic.

Pro agilní politickou činnost nenašel v Hranicích brzy zaměstnání, od roku 1928 žil v Brně a pracoval postupně ve čtyřech strojírenských podnicích, mezi nimi i v První brněnské strojírně. Hned po příchodu do Brna se zapojil do práce v KSČ a získal si pro důslednost v názorech, politickou uvědomělost a smélost důvěru u politického vedení KSČ, že mu byla svěřována činnost hlavně v akcích antimilitaristických a tiskových, politické působení mezi mladými lidmi v armádě a zakládání závodních buněk KSČ hlavně v podnicích pracujících pro vojenské účely. Vzhledem k úspěšným výsledkům v politickém úsilí byl ustanoven krajským instruktorem IX. kraje KSČ. Od roku 1928 do roku 1930 byl také předsedou jednoty proletářské tělovýchovy na Starém Brně. Přesto, že vzhledem k celkovému charakteru své činnosti nevystupoval aktivně na veřejných projevech, neuniklo jeho působení pozornosti tehdejšího policejního aparátu, byl soustavně sledován, a proto také jeho zaměstnavatelé se ho snažili vždy brzy zbavit, aby nepůsobil agitačně mezi dělnictvem.

Protože nesnadno v době hospodářské krize hledal zaměstnání, byl přijat od 1. prosince 1931 jako sluha, akvizitér a inkasista v administrativním deníku „Dělnická rovnost“ v Brně.

Když počátkem listopadu 1932 vypukla známá stávka horníků rosicko-oslavanského revíru, byl Vojtěch Král vyslán, aby jako dobrý organizátor připravoval a vedl akce KSČ.

Začátkem prosince 1932 při redukci pracovních sil skončilo jeho zaměstnání v administraci Dělnické rovnosti. Začátkem ledna 1933 odejel Vojtěch Král do Bratislavy jako obchodní zástupce Františka Sedláka, majitele skladu lepenky v Brně, člena krajského vedení KSČ. Zároveň přijal ještě zastoupení dalších dvou firem. Podle hlášení policie však stále cestoval a téměř žádné obchody neuzavíral a tak brzy zřejmě podle zpráv policejních agentů bylo zjištěno, že dostal od vedení KSČ úkol v bratislavské Dynamitce založit a upevnit závodní buňku KSČ.

Po splnění úkolu v Bratislavě, když marně hledal zaměstnání, vrátil se do Hranic a pokračoval v místě a okolí v politické činnosti. O jeho snaze po sebevzdělání svědčí publikace, které byly později zabaveny při policejní prohlídce: Byla mezi nimi např. brožura J. V. Stalina: O Leninovi a leninismu, N. Krupské: Můj život s V. I. Leninem, časopis Var a Blesk, odborářské příručky, slovník a učebnice ruštiny aj.

V říjnu a listopadu 1933 bylo v Hranicích zatčeno a dodáno do vyšetřovací vazby 20 příslušníků KSČ obviněných z rozšiřování ilegálního antimilitaristického a protiburžoazního časopisu VOJÁK (v řeči české, německé a maďarské) mezi prostými příslušníky armády a rozmnožovaného místního časopisu Jiskra, jímž KSČ v Hranicích v době hospodářské krize bojovala proti nezaměstnanosti a bídě. Byli vyšetřováni pro podezření z trestných činů podle tehdejšího zákona na ochranu republiky, tiskového a společovacího zákona. 14 ze zatčených osob

bylo propuštěno z vazby 20. února 1934, ostatním bylo možno opustit vězení až v březnu a dubnu 1934, pouze Vojtěch Král a jeden další obviněný byli ve vazbě drženi dále. Vojtěch Král se z vězení dostal až 20. srpna 1934, když mu jako jednomu v hlavních obviněných bylo kladeno za provinění, že jako kurýr vedení KSČ organizoval rozšiřování časopisu Voják z ústředí v Praze na celou střední Moravu, na Hranicko, Přerovsko, Olomoucko a Kroměřížsko. Po zdoluhavém trestním řízení, během něhož byl Vojtěch Král bez zaměstnání, byl 30. srpna 1935 odsouzen podle tehdejšího zákona na ochranu republiky a podle tiskového zákona do žaláře na dobu jednoho roku a peněžitě pokutě ve výši tisíce Kč, event. na dalších 10 dnů vězení nepodmínečně. Do výkonu trestu mu byla započtena vyšetřovací vazba v délce deseti měsíců, takže mu zůstal ještě zbytek trestu dvou měsíců a zaplacení pokuty.

Po delší době nezaměstnanosti, během níž pobíral podle tehdejšího gentského systému týdenní podporu 84 Kč, se uchytil jako soustružník kovů u malé firmy Viktor Seizel, autostrojírna v Jihlavě. Podnikatel koncem roku 1935 přemístil svou výrobu do Prahy 10 — Karlína. Vojtěch Král několikrát žádal o povolení odkladu zbytku trestu, jako důvod uváděl, že nemůže ztratit nedávno těžce získané zaměstnání a podporuje svého 74letého otce, který měl jako jediný příjem mimořádnou starobní rentu od Ústřední sociální pojišťovny v částce 76 Kč měsíčně. Jeho žádost o amnestii zbytku trestu byla zamítnuta. Ačkoliv jeho zaměstnavatel V. Seizel uváděl, že Vojtěch Král u něho pracuje jako vedoucí dělník, ovládá dokonale výrobu součástek pro automobily a je pro něho nepostradatelný, byly všechny žádosti nakonec zamítnuty. Vojtěch Král musel 28. září 1936 nastoupit zbytek trestu a odpýkat si i náhradní vězení v délce 10 dnů místo uložené pokuty.

V Praze pak Vojtěch Král se udržel i po celou dobu nacistické okupace a druhé světové války, protože jeho dřívější aktivní činnost tam nebyla známa. Po osvobození se opět zapojil do politického a veřejného života, stal se předsedou obvodního národního výboru v Praze — Karlíně. Zemřel 22. března 1953 v Praze.

Vojtěch Král patří mezi výrazné postavy KSČ z doby bojů proti buržoazii nejen v Hranicích, ale i v historii KSČ.

ZEMŘELÍ OBČANĚ Z HRANIC A INTEGROVANÝCH ČÁSTÍ V BŘEZNU 1981

Horáková Emilie, Vrchlického 1124, nar. 22. 8. 1906
 Trnová Ludmila, Drahotuše (Lipník n. B.), nar. 1. 4. 1906
 Milian Augustin, Náspsy 52, nar. 25. 8. 1905
 Váňová Emilie, 28. října 128, nar. 26. 9. 1889
 Ůlehlová Marie, Struhlovsko 1721, nar. 4. 8. 1910
 Sasáková Štěpánka, 1. máje 1664, nar. 19. 9. 1898
 Poláčková Anna, Jurikova 632, nar. 5. 8. 1893
 Siegllová Olga, Rezkova 1670, nar. 21. 10. 1899
 Machancová Božena, U kostelíčka 570, nar. 21. 5. 1903
 Vrtělová Marie, Fučíkova 498, nar. 10. 9. 1899
 Vrtěl Svatopluk, Fučíkova 498, nar. 5. 6. 1902
 Wágnerová Josefa, 1. máje 1279, nar. 24. 2. 1899
 Sedláček Jaroslav, Struhlovsko 1215, nar. 18. 1. 1914
 Müllerová Zofie, Galašova ul. (Rokytnice), nar. 15. 5. 1895
 David Karel, Teplice n. B., nar. 25. 1. 1910

ČEST A VĚČNÁ PAMĚŤ ZEMŘELÝM SPOLUOBČANŮM!

Z MĚHO POBYTU V SOVĚTSKÉM SVAZU

3000 km od domova

Pracovištěm pracovníků VOKD Ostrava, závod 30 se stala po celý čas Pallasovka. Práce na kompresorové stanici č. 1 začaly v srpnu 1975. Tehdy přijela malá skupina techniků a dělníků poprvé do okresního města v centru stepi, do Pallasovky. První úkol zněl postavit základnu pro pracovníky, kteří budou stavět kompresorovou stanici č. 1. Pro místo ubytovací základny byl určen pozemek na pravé straně řeky Turgunu. Prvním domovem se dočasně stal Okresní dům kultury v Pallasovce. A pak již postupně přijížděli pracovníci z celého Československa. Ano, i na výstavbě kompresorové stanice č. 1 se podíleli dělníci a technici ze všech koutů naší vlasti. Na dříve pustém stavebním místě vyrostl areál ubytoven pro všechny pracovníky. Byly zde postaveny typové buňky, které byly vyrobeny v Jeseníku a ty byly sestaveny do jednotlivých skladeb. Takových sestav bylo postaveno celkem pět. V každé z nich bylo pamatováno také na šatny, sociální zařízení a kuchyňku. Mimo tyto sestavy z buněk byly postaveny ubytovny typu Bučina. V jedné z nich bylo umístěno zdravotní středisko, které bylo vybaveno opravdu moderním zařízením. Lékaři a zdravotní sestry bděli nad zdravím nás všech po celou dobu stavby. Postupně byl také postaven areál Pramenu, který zase dbal o naše žaludky. Pod ním se skrývala moderní kuchyně, prostorná jídelna, sklady s mrazicími boxy, kantýna, klubovny a sportovní místnost, která sloužila jako pinkponkárna. Každodenní stravu třikrát denně připravovali pracovníci Pramenu. Ti měli velký podíl na tom, že celá stavba měla zdárný průběh. Jen pro srovnání: Bylo spočítáno například za rok 1977, že pracovníci Pramenu připravili na našem úseku plynovodu 1 383 030 jídel. Jídla byla chutná a kaloricky hodnotná. A to jsme měli ještě možnost výběru až ze tří jídel. Pro pracovníky Pramenu to byla někdy dřina opravdu veliká, protože převážnou část surovin na přípravu jídel bylo nutno dovážet z velkých dálek, část až z Volgogradu nebo dokonce z domova. O všechny pracovníky bylo postaráno také jinak. Aby nikdo po těžké práci nemusel ještě myslet na to, jak si vypere své osobní prádlo, byla postavena moderní prádelna. Tam nám všem pracovníce služeb každý den praly všechno prádlo a my jsme si jen přišli jednoduše vyzvednout čisté, to vše zdarma. A abychom všichni žili v čistém a příjemném prostředí, o to se staraly další ženy ze služeb, které v čase, kdy byli všichni na stavbě, vše čistě uklidily, takže jsme se vraceli každý den z práce do příjemného a útulného prostředí.

A to nesmím zapomenout na kotelnu, bez které bychom v zimě vůbec nemohli žít a s tím související vodárnu, která byla vlastně jedním ze srdcí života na gorodku. Ano, byla zde postavena moderní úpravná vody, protože místní voda je silně znečištěna hlavně solemi a železem, takže nebyla použitelná nejen pro pití, ale také pro vaření a praní a samozřejmě také pro provoz kotlů.

Další si postavili pracovníci sami. Byly to zejména tenisové kurty, na kterých se každý den odehrávaly velké boje, samozřejmě večer po skončení práce. No a v poslední době to bylo koupaliště a asfaltové hřiště pro odbíjenou.

Takový byl tedy náš gorodek, na kterém jsme žili po celou dobu výstavby, od srpna 1975 do roku 1980, kdy stavba definitivně skončila. A to vše 3000 km od domova, daleko v sovětské stepi, v zimě pod žhavým sluncem, v zimě pod mrazivými větry.

Zbyněk Grossmann

—★—

110 LET GYMNÁZIA V HRANICÍCH

Osvobození naší vlasti Sovětskou armádou znamenalo nejen radost z ukončení fašistické poroby, ale i počátek pracovního nadšení studentů a profesorů za plné podpory představitelů městských a okresních orgánů, takže 26. května 1945 bylo zahájeno pravidelné vyučování. Studenti osmých ročníků zakončili školní rok 15. září 1945. Společným úsilím profesorů i studentů se podařilo nejen nahradit nedostatky a zpoždění ve vyučování, ale přitom nezapomínali ani na pracovní a kulturní brigády.

Školským zákonem ze dne 1. září 1948 zanikla osmiletá gymnázia v souvislosti s demokratizací školní výchovy zakotvené v Ústavě 9. května. 16. března 1948 byla na čtyřletém gymnáziu ustavena ŠS ČSM, která se brzy prosadila kulturní činností a dlouhodobými brigádami.

Zákonem o nové školské soustavě z dubna 1953 vstupuje na jedenáctileté střední škole, která vychovávala žáky od 6 let, nový faktor. Namísto dřívější převážně humanitní výuky gymnázia se objevuje výchova polytechnická a uskutečňuje se zásada spojení školy se životem. Od školního roku 1959-60 do roku 1965-66 se studenti pravidelně účastnili jeden den v týdnu výrobní praxe v závodě Sigma Hranice, někteří v zemědělství. Také pionýrský tábor na Prostřední Bečvě byl po pět let své existence důkazem nového zaměření výchovné práce školy.

V roce 1960, v prvním roce socialistické republiky došlo k oddělení základní devítileté školy a vzniku tříleté střední všeobecně vzdělávací školy s přírodovědnými a humanitními větvemi a řadou volitelných předmětů. Žáci dostávali zdarma učebnice a školní potřeby. Při modernizaci vyučování se začaly na škole zřizovat odborné pracovny. Ve školním roce 1965-66 došlo ke sloučení SVVŠ v Lipníku nad Bečvou a v Hranicích.

Od roku 1968 zahájilo svou činnost čtyřleté gymnázium. Počet tříd vzrostl až na dnešních 15 tříd.

V současné době patří mezi nejvýznamnější proměny gymnázia ty, které vyžadují výchovu člověka s širokým rozhledem, ideově a politicky pevného, schopného tvůrčího myšlení a adaptace v současné době bouřlivého rozvoje vědy, techniky a připraveného vytvářet nové hodnoty ve složitých životních podmínkách současné doby. Proto dochází k rozšíření osnov gymnázia o polytechnickou a odbornou složku odpovídající potřebám nejen současnosti, ale i potřebám vyspělé socialistické společnosti.

Karel Holešovský

ZELENĚ STÁTNÍCH LÁZŇÍ TEPLICE NAD BEČVOU

Zeleň rostoucí v areálu parku lázní Teplice n. Bečvou se stala spolu s lázeňskými lesy neodmyslitelným zázemím všech pacientů i návštěvníků lázní. Lázeňský park navazuje na lázeňské lesy, účelně rozdělené sítí cest a chodníků tak, aby každodenní vycházky v prostředí lesa pomáhaly pacientům v léčebném procesu. Lesy a veškerá zeleň se tak stala neoddělitelnou součástí komplexní lázeňské péče. Chodničky s častými meandry s kamenným nebo asfaltovým podložím a s možnostmi odpočinku na pohodlných lavičkách, skýtají příjemný pocit z pohybu i pohledu. Prostředí je také příznivě ovlivňováno řekou Bečvou, která zvyšuje vlhkost vzduchu, kompenzuje ochlazuje vliv Moravské brány a zvyšuje zdravotní účinek zeleně. Lázeňské lesy rostoucí na východní straně chrání celý komplex lázní před nepříznivým účinkem větru. Od severu jsou pak okrasné dřeviny chráněny lesnatou přírodní rezervací Hůrkou s proslulou propastí.

Lázeňský park vznikl postupně s rozvojem lázní, a to podle potřeby buď převodem lesních porostů nebo zakládáním okrasné zeleně na bývalých loukách. Velmi zdařilé nové výsadby byly realizovány zejména v posledním desetiletí, které vhodně prostorově navázaly na stávající zeleň.

Cílem výsadeb bylo využití **zdravotních** funkcí dřevin, zejména příznivého vlivu ve zvýšeném obsahu kyslíku a vodních par ve vzduchu a také pro funkci **estetickou**, která je nezastupitelná a dekoruje stavební objekty v celé terénní sníženině lázeňského areálu.

Při inventarizaci dřevin v roce 1979-80, která vyšla z iniciativy ředitelství lázní Teplice, byla zjištěna bohatá sbírka dřevin v tomto botanicky zajímavém objektu.

Výraznou dominantu lázeňského parku tvoří **jehličnany**. Jejich estetická hodnota se projevuje celoročně, tedy i v době vegetačního klidu. Impozantně působí různé škály barev jehlic zejména v době napadlého sněhu.

Pestrá druhová skladba je tvořena bohatým sortimentem dřevin nejen domácího tj. evropského původu, ale zejména dřevin exotických, introdukovaných z oblasti severní Ameriky. Celkový počet pěstovaných taxonů jehličnanů je 55 s počtem (kromě zahuštěných mladších výsadeb) 1313 exemplářů.

Podle původu jsou dřeviny zastoupeny takto: **evropské** jehličnany jsou zastoupeny 16 taxony tj. 29 %, **asijské** jsou zastoupeny 9 taxony tj. 16 % a **severoamerické** jsou zastoupeny 30 taxony, tj. 55 %.

Z jehličnanů je velmi početný rod **smrk** zastoupený 16 druhy nebo taxony, původem ze severní Ameriky, Evropy a Asie, jedle je jen cizího původu ve třech družích, **borovice** v 11 družích původu evropského a amerického, **modřín** jen v jediném evropském druhu, **douglaska** ve dvou taxonech amerického původu, **tis** ve dvou taxonech evropského a asijského původu, **jedlovec** v jediném kanadském druhu, **jalovec** v šesti taxonech původu evropského, asijského i severoamerického, **cypřišek** v 9 taxonech japonského a severoamerického původu, **zerav** v osmi taxonech většinou severoamerického původu, **zeravinec** v jednom druhu japonského původu a **torrea** v jednom druhu a jen v jednom exempláři japonského původu.

Listnaté stromy tvoří v lázeňském parku početnou dendrologickou skupinu, která se uplatňuje jako solitéry, stromořadí i jako skupinovitě výsadby. Celkový počet pěstovaných taxonů listnatých stromů je 57 s celkovým počtem 825 exemplářů. Do počtu nejsou zahrnuty divoce rostoucí mladší listnaté dřeviny a jedinci rostoucí v zahuštěných výsadbách. Převážná část (69 %) listnatých stromů je evropského původu, 19 % pochází ze severní Ameriky a 12 % z Asie. Početný je rod **javor**, **buk**, **dub**, **lípa**, **jasan**, **habr**, **jilm**, **platan**, **akát**, **bříza**, **topol** a **vrba**, ojedinelé se pěstuje **jírovec**, **kaštanovník**, **ořešák**, **liliovník**, **jeřáb**, **katalpa**, **pařeč**, **dřezovec** a **zmarličník**.

Nejpočetnější dendrologickou skupinou v reálu lázeňského parku jsou **listnaté keře**. V počtu pěstovaných taxonů převažují keře asijského původu pro výjimečnou krásu, zejména pro pestrou paletu barev a tvarovou rozmanitost květů. Celkový počet pěstovaných taxonů listnatých keřů je 73. Řada taxonů vznikla křížením a vyniká většími a plnými květy.

Již měsíc duben se projevil prvními jarními květy, zejména květy **rododendronů** a **azalek**. Postupně rozkvétající květy listnatých keřů budou pacienty i návštěvníky parku doprovázet po celou hlavní léčebnou sezónu až do podzimu.

Vycházky parkem se již dávno staly součástí aktivního odpočinku pacientů lázní Teplic. Vysoká i nízká zeleň se tak stala součástí příznivého životního prostředí a přispívá k upevnění zdraví.

ing. Vojtěch RICHŤÁR, CSc.,
SLTŠ Hranice

PŘÍKLAD MLADÝCH OCHRÁNCŮ PŘÍRODY K ZAMYŠLENÍ

Na počátku letošního roku 1981 se ustavil při Městském domě pionýrů a mládeže pod vedením člena mysliveckého sdružení „ROZVODÍ“ Ladislava Jandy **kroužek mladých ochránců přírody a myslivosti**. Jedním z úkolů, který mladí ochránci přírody zařadili do programu své činnosti, je přímá pomoc přírodě a myslivosti podle možnosti po celý rok. Svůj záměr začali už naplňovat konkrétními činy.

V sobotu 4. dubna 1981 vyčistili chráněné lesní území státní přírodní rezervace Hůrka od různých odpadků, které tam pohodili neodpovědní a nepořádní návštěvníci, kteří se chodí do lesa rekreovat a přitom po sobě zanechávají stopy v podobě pohozených kelímků, lahví větších plechových nádob, papíru a jiného nepořádku. Jen v Hůrce za jediný den mladí ochránci přírody nasbírali a odklidili šest plných pytlů různých odpadků. Právem byli pionýři rozhořčeni nad lhostejným vztahem mnohých lidí k přírodě, která se sama s takovým nepořádkem nedokáže vyrovnat. Proto připravují další záslužné akce k očištění lesních rekreačních oblastí v okolí Hranic.

Mladí ochránci přírody mezi filatelisty

V měsíci dubnu proběhlo krajské kolo olympiády mladých filatelistů na téma „ochrana životního prostředí“. Cílem soutěže bylo seznámit mládež sdruženou v 87 kroužcích mladých filatelistů v Severomoravském kraji prostřednictvím poštovních známek s opatřeními v péči o ochranu přírody, životního prostředí a vést je k aktivní ochraně rostlinstva a živočichů. Mezi soutěžícími z celého kraje, kteří prokázali nejlepší znalosti filatelistické, politické a odborné, se nejlépe umístili zástupci okresu, když zvítězili v kategorii do 12 let Robert Lysák z Přerova, v kategorii do 15 let Jana Jakubcová z Hranic a v kategorii do 18 let Petr Sehnoutka rovněž z Hranic. Vítězové zastupovali Severomoravský kraj v národním kole soutěže v Praze. LN

VÝSLEDKY CELOSTÁTNÍ FOTOGRAFICKÉ SOUTĚŽE „LESY MUSÍ ŽÍT“

Od 19. dubna do 5. května 1981 probíhá ve velkém sále JKP celostátní výstava fotografií „Lesy musí žít“. Návštěvníci výstavy mohou zhlédnout 200 fotografií od fotografů amatérů z celého Československa.

Hlavní cena MLVH ČSR byla udělena **ing. Miroslavu CHROUSTOVI** z Prahy za soubor 5 fotografií.

Zvláštní cena MLVH ČSR za nejlepší barevnou fotografii byla udělena **Jaroslavu VÁVROVI** z Olomouce za soubor 5 fotografií z cyklu „Stromy“

Tematické celky:

Skupina A — Člověk a les

- I. cena **Štefan REPČOK** z Kokavy u Rýmařova soubor 7 fotografií „Na okraji lesa“
- II. cena **Jiří Strajt** z Javorníka u Jeseníku soubor 7 fotografií „V těžbě“
- III. cena **Jiří Oplť** z Otrokovic 1 fotografie „Na honě“

Skupina B — Les — součást životního prostředí

- I. cena **Zdeněk REJZEK** z Mladých buků soubor 7 fotografií
- II. cena **Hana Sklenková** ze Žamberka soubor 3 fotografií „Ticho“
- III. cena **Milan Nový** z Dubí u Teplic soubor 7 fotografií „Na Kamenici“

Čestné uznání **Jan Seidl** z Mimoně soubor 3 fotografií „Sněhí“

Skupina C — Les ve výtvarném pojetí

- I. cena **Ing. Miroslav BÍLEK** z Rožnova p. R. soubor 4 fotografií „Beskydské stráně“
 - II. cena **Václav Vanduch** z Valašského Meziříčí soubor 6 fotografií
 - III. cena **Petr Titz** z Uherského Hradiště soubor 3 fotografií „Šumavské fragmenty“
- Čestné uznání **Milana Valušková** z Olomouce soubor tří fotografií
Čestné uznání **Miroslav Eliáš** z Liptovského Mikuláše soubor 2 fotografií „Hora“

Čestné uznání poroty za experimentální fotografii

Vladimír Papcán z Levice „Keď pojdeš do lesa“

Čestné uznání poroty za snímek, vyjadřující symbol „Stromy umírají vstoje“

Josef Šotona z Tršnice u Litomyšle „Les žaluje“

Zájem o vyhlášenou soutěž, a to již v prvním ročníku je se zřetelem na počet autorů a zaslanych snímků mimořádná. Proto budou pořadatelé soutěže uvažovat o vypsání dalšího ročníku, případně bienále této fotosoutěže.

Výstava bude pokračovat od 5. 5. do 18. 5. 1981 ve Frenštátě p. R. a v měsíci červnu v Novém Jičíně a v budově ministerstva lesního a vodního hospodářství v Praze.

BLAHOPŘÁNÍ JUBILANTŮM, KTERÍ SE V MĚSÍCI KVĚTNU DOŽIVAJÍ:

75 let:

Palasová Jana, Jurikova 247
Luzarová Libuše, nám. Kl. Gottwaldova 90
Krállová Žofie, Čechova 138
Olborthová Ludmila, Drahotuše, Svatoptukova 285
Rýparová Anna, Nerudova 1150
Bechný Josef, Mlýnská 325
Frank Josef, Nádražní 230
Trusina Josef, Komenského 286
Hančlová Jana, Hranice, Janáčkova 728

80 let:

Duchoňová Alžběta, Poděbradova 1010
Koláček František, Drahotuše, Lipnická 46
Bek Jaroslav, Sovětské armády 254
Tuček Alois, Čsl. armády 1172

85 let:

Olšovská Marie, 28. října 127

90 a více let:

Šturzová Marie, E. Krásnohorské 1152

PROGRAMY JKP

Pondělí 11. 5. **Slavnostní kulturní večer k 60. VÝROČÍ KSČ**
sokolovna
19.30 hodin
Účinkují: Pěvecký sbor Vocal ZK Přerovských strojírů,
Taneční skupina LŠU Ostrava-Vítkovice, Velký dechový
orchestr JKP a další. Uvádí: M. Skarlandtová a M. Hein

Středa 13. 5. **HITSARÁDA**
sál JKP
19.00 hodin
Jevitšní adaptace programu známé dvojice Šíp — Uhlíř a jejich
hostů

AKCE KLUBU MLADÝCH

Středa 6. 5. **AHOJ, KAMARÁDE**
18.30 hodin
sál JKP
hudební večer pro maturanty středních škol

Středa 20. 5. **BĚH DO LÁZEŇSKÝCH SCHODŮ**
16.00 hodin
lázně Teplice n. B. 3. ročník atraktivní sportovní akce

Čtvrtek 21. 5. **CO VÍŠ O VOLBÁCH**
19.00 hodin
sál JKP
finále soutěže organizované MěstV SSM a JKP, doplněné hu-
debním programem a tancem

PROGRAMY KIN

KINO SVĚT:

1. 5.—4. 5. **SMRT NA NILU**
Anglický film. Detektivní příběh podle románu A. Christie s
P. Ustinovem, D. Nivenem a M. Farowovou v hlavní roli. Film
je mládeži nepřístupný.

5. 5.—7. 5. **VÝSADEK NA ORINGU**
Sovětský film. Příběh opravdových mužů, bojujících s nepro-
pustnou tajgou. Film je mládeži přístupný.

8. 5.—11. 5. **TRHÁK**
Český revuální film, kde zpívají a tančí ti, které jsme ještě
tančit a zpívat neviděli. Malá hudební komedie o natáčení vel-
ké hudební komedie. Film je mládeži přístupný.

12. 5.—14. 5. **PODZIMNÍ SONÁTA**
Švédský film. Setkání, které probudí vzpomínky na minulost.
V hlavních rolích Ingrid Bergmanová a Liv Ullmanová. Film
je mládeži nepřístupný.

15. 5.—18. 5. **IRČAN**
Australský film vyznamenaný Hlavní cenou na XXI. MFF v
Karlových Varech 1978. Příběh lidí, žijících v drsném austral-
ském prostředí buše. Film je mládeži přístupný.

19. 5.—21. 5. **TRNOVÉ POLE**
Český film. O síle člověka, stínu deště a hledání pokladu. Film
je mládeži přístupný.

22. 5.—25. 5. **SESTRY, ANEB ROVNOVÁHA ŠTĚSTÍ**
Film NSR. Psychologické drama lásky, která se stala cito-
vým vydíráním. Film je mládeži nepřístupný.

26. 5.—27. 5. **KREJČÍK Z ULMU**
Film NDR. Vyprávění o podnikavém „vynálezci“, kterému u-
čarovala křídla ptáků a jenž se nadchl pro myšlenku létání
vlastní silou. Film je mládeži přístupný.

28. 5. **LIDÉ V OCEÁNU***
jen pro členy
KPSF
Film SSSR. Vzrušující konflikt s posádkou lodi, plující v so-
větských teritoriálních vodách.

29. 5.—1. 6. **NŮŽ V HLAVĚ**
Film NSR. Drama muže, který se stal obětí teroristické akce.
Film je mládeži nepřístupný.

Představení pro děti — každou sobotu v 15.30 hodin

2. května **LABAKAN**
Český film. Podle motivů pohádky W. Haufa.

9. května **TVRĐÁČEK A BRAMBOROVÝ NOS**
Maďarský film. Veselá dobrodružství chlapců, kteří chtěli mít
vlastní cirkus.

16. května **REK ROBINSONEM**
Návštěva ve světě pohádky.

23. května **NEOBYČEJNÁ TŘÍDA**
Český film o dětech.

30. května **ZLODĚJSKÉ STRAŠIDLO**
Švédský hraný barevný film.

Představení pro mládež — každou neděli v 15.00 hodin

3. května	COŽ TAKHLE DÁT SI ŠPENÁT Bláznivá komedie plná proměn, překvapení a vitamínů.
10. května	TRHÁK Český revuální film. Malá hudební komedie o natáčení velké hudební komedie.
17. května	MUZIKA PRO DVA Český film. Smích pro všechny ze starých nicméně věčně mladých veseloher.
24. května	KOZOROH 1 Film USA. Dramatický osud tří kosmonautů, kteří se nestali hrdiny vesmíru.
31. května	PÁTEK NENÍ SVÁTEK Český film. Komedie o zmatcích a zmoudření rodiny Novákových.

PRO ŠKOLNÍ DRUŽINY připravujeme

Středa 6. 5.	BOLEK A LOLEK FILMARI
Středa 13. 5.	PRINC BAJAJA
Středa 20. 5.	VLAK DO STANICE NEBE
Středa 27. 5.	LIŠÁCI, MYŠÁCI A ŠIBENIČÁK

Začátky představení jsou do čtvrtku 14. května denně v 17.30 a ve 20.00 hodin. Od pátku 15. května hrajeme v kině Svět jen v 17.30 hodin. Večer hrajeme v Letním kině samostatný program. Za nepříznivého počasí hrajeme program Letního kina v kině Svět ve 20.00 hodin.

LETNÍ KINO

15. 5.—18. 5.	VRCHNÍ, PRCHNÍ! Česká filmová komedie o fantomu restaurací a jídelen. Film je mládeži nepřístupný.
19. 5.—21. 5.	MUŽ NA STŘEŠE Švédský film. Dramatický zápas se zločincem, který ohrožoval celé město. Film je mládeži nepřístupný.
22. 5.—25. 5.	HOŠI Z BRAZÍLIE Premiéra italského filmu. Mládeži nepřístupno.
26. 5.—28. 5.	ODEŠLI JSME JAKO KNĚŽI, VRÁTILI SE JAKO KURÁTI Italská filmová komedie o podvodnících v přestrojení. Film je mládeži nepřístupný.

29. 5.—1. 6.	JEN SI TAK TROCHU PÍSKNOU Český film. Vyprávění o dětech a lidech. Film je mládeži přístupný.
--------------	--

Začátky představení jsou po setmění, tj. asi ve 20 hodin.

Kino Drahotuše:

1. 5. ve 20.00	SMRT STOPAŘEK
3. 5. ve 20.00	Český film. Kriminální drama inspirované skutečnou událostí. Mládeži do 18 let nepřístupno.
3. 5. v 17.30	ČERNÝ KORZÁR Italský film. Dobrodružný příběh muže, který bojoval za navrácení cti svých bratří. Film je mládeži přístupný.
6. 5. ve 20.00	MARKĚTA LAZAROVÁ Český film podle předlohy Vladimíra Vančury. Film je mládeži nepřístupný.
8. 5. ve 20.00	NEVINNÝ
10. 5. ve 20.00	Italský film. O velké lásce a ještě větší nenávisti. Mládeži do 18 let nepřístupno.
10. 5. v 17.30	ZLÝ DUCH TAJGY Film SSSR. Napínavý příběh obestřený tajemstvím neznámé síly. Film je mládeži přístupný.
13. 5. ve 20.00	P. S. Film NDR. O lásce, zklamání a opět o lásce. Film je mládeži nepřístupný.
15. 5. ve 20.00	PEVNOST
17. 5. ve 20.00	Maďarský film. Nevšední zábava pro turisty, která překročila hranice zákona. Film je mládeži nepřístupný.
17. 5. v 17.30	POKLAD AZTĚKŮ Film NSR. Lex Barker a Gérard Barray v hlavních rolích filmového přepisu K. Maye. Film je mládeži přístupný.
20. 5. ve 20.00	PYRAMIDA BOHA SLUNCE Film NSR. Napínavý souboj o legendární poklad Aztéků. V hlavních rolích Lex Barker a Gérard Barray. Film je mládeži přístupný.
22. 5. ve 20.00	VRCHNÍ, PRCHNÍ!
24. 5. ve 20.00	Český film. Komedie o fantomu restaurací a jídelen. Film je mládeži nepřístupný.

27. 5. ve 20.00 **SIGNUM LAUDIS**
Český film. Příběh z posledních dnů první světové války, který je obžalobou krutosti militarismu. Mládeži přístupno.

29. 5. ve 20.00 **SMUTNÍ HRDINOVÉ**
31. 5. v 17.30 Film USA. Hořce úsměvný příběh mužů, kteří si zachránili život, ale ztratili jeho smysl.

31. 5. ve 20.00 **ZÁVOD O VELKOU CENU**
Jugoslávský film. O velkých přípravách na závody, které skončí ve svatební síni. Film je mládeži nepřístupný.

Představení pro děti a mládež — každou neděli v 15.00 hodin

1. 5. v 17.30 **KONIČEK HRBÁČEK**
Sovětská barevná filmová pohádka.

3. května **A POBEŽÍM AŽ NA KRAJ SVĚTA**
Slovenský film o děvčátku, které chce žít jako jiné děti.

10. května **PRINC BAJAJA**
Podle pohádky B. Němcové. Český film

24. května **MŮJ KAMARÁD LACHTAN**
Film USA. Veselé i nevšední dobrodružství na souši i na vodě.

17. května **VLAK DO STANICE NEBE**
Český film. O prvních láskách střetávajících se s drsnou skutečností.

31. května **HVĚZDNÉ LÉTO**
Film SSSR. Kluk z Arménie, host z Francie, malá Naďa a jejich prázdninové putování.

Pro školní družiny připravujeme:

Středa 13. 5. **TVRĎÁČEK A BRAMBORVÝ NOS**

Středa 27. 5. **POVÍDÁNÍ O PEJSKOVI A KOČIČCE**

Změna programu vyhrazena.

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic n. B. vydává jednotný klub pracujících
v Hranicích Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc.